

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 BANI NUMERUL 20

ADMINISTRAȚIA : Strada Mircea Cel Mare No. 33

ABONAMENTUL 10 LEI PE AN

Disolvarea Consiliului Comunal

Un confrate din Craiova, care se ocupă adese-ori de lucruri ce se petrec în județul nostru, „Dorul Românului” are un mod ciudat de a-și fi exprimat opiniunea în cestiunea disolvării Consiliului comunei noastre Constanța.

Etă darea de seamă în această privința a confratelui craiovean, din care am subliniat câte-va pasage :

„După atâta târăgăneală și atâtea suceli, Consiliul Comunal al Constanței a fost dizolvat. *Se înțelege că nici nu se putea da alt rezultat de căi acesta.* Situația devenise imposibilă și o conlucrare împreună înainte între primarul Constanței d. Polizu-Mieșunești și întregul Consiliu Comunal, nu mai era de sperat. Totuși, dacă modul cum s'a rezolvat această chestiune, mulțumește pe mulți din Constanțeni. (? N. R. C.) pe noi nu tocmai ne mulțumește în mod deplin. *Am fi dorit să vedem dizolvat Consiliul, sau în cazul cel mai nimerit înlaturat din Consiliu accia aari nu mai meritau să stea, pe adevăratele și prea binele cunoscute motive de pur interes administrativ* cari au provocat neînțelegerea și conflictul între reprezentanții orașului, dar așa cum s'a procedat, forțându-se aproape toți consilierii a demisiona pentru a se zice că Consiliul este descompletat și nu mai poate lucra, pentru ca sub acest motiv să se ascundă adevăratele cauze și să se *impăce și capra și varza*, să ne dea voie să o spunem că nu s'a procedat tocmai drept și legal.

„Poate că d. Luca Ionescu, în dorința sa de a-și menagia cât mai mult Constanța, a reușit să treacă cu vederea peste multe, noi credem însă că era mai bine dacă nu menagia pe nimeni și da lucrurile pe față, așa cum trebuiau să fie.

„Sperăm că cei din nou chemați în fruntea comunei, vor ști să-și facă mai bine datoria ca cei de până acum”.

Se recunoaște că consiliul trebuia dizolvat, căci „nu se putea da alt re-

sultat de cât acesta” fiind-că „situația devenise imposibilă”, totuși confratele ar fi dorit alt-ceva, — ce a nume? abia se spune cu gura pe jumătate. — E greu să împaci și capra și varza.

Să vorbim noi în locul confratelui oltean, mai verde, mai românește, recapitulând unele date și fapte, spre deplina înțelegere a lucrurilor.

După dizolvarea consiliului d-lui Schina, cel întâiu primar pe care guvernul hotărăște a 'i impune Constanței, se face alegerea de la 5 Martie anul trecut, în care candidații prefectului de pe atunci cad în balotagiu cu 152 voturi contra 234 buletine intrunite de cele-l-alte două liste ale opozițiunei. La balotagiu birue, firește, candidații prefectului, și se numește primar omul guvernului, din București, d-l M. Polizu-Mieșunești. După câte-va septemăni Consiliul se descompletăază prin demisiuni și revocări de consilieri, ai guvernului. Se reintregește, după stăruințele primarului, blamat odată de majoritate, dar prin Martie anul curent se descompletăază din nou, ne mai rămânând în sfatul și trebile comunei decât cei trei consilieri numiți de guvern și un singur ales al orașenilor, d-l Ionita Dumitrescu, ajutor de primar, cel cu strada Ceres, nici acum isprivity.

Hatirul d-lui Polizu este așa de mare și la guvernul liberal că se face alegerea parțială de la 13 Maiu pentru 4 consilieri ai colegiului electoral cetățenesc, și se numesc alți doi consilieri ai guvernului, în locul celor doi aleși de administrația conservatoare.

Trei luni de zile mai n'a fost ședință a noului Consiliu în care primarul să nu fi fost admoniat, desaprobat, avertisat pentru fapte rele, *implinite*, cu care venea înaintea Consiliului, cerând voturi de aprobare, și totuși cei de la guvern tăceau.

La 3 Septembrie, în împrejurările știute, se dă primarului cel mai energic vot de blam din câte au existat vre-odată la Constanța, de către unanimitatea membrilor prezenți, în număr de 7 din 9 consilieri, blam care a fost telegrafiat d-lui Ministru de interne imediat.

D-l Ministru și cu Prefectul, chemat la București, tac cinci zile, timp în care simțindu-se că votul Consiliului ar putea fi anulat — primarul își și alesese deja pe ziiitorii colaboratori — toți consilierii își trimț telegrafic irrevocabilele lor dimisii.

La 10 Septembrie vine în *ancheta* d. Luca Ionescu, secretarul general al ministerului de interne, în realitate spre a stăru pentru retragerea dimisiilor, ceea ce nu isbutește nici în prima, nici în a doua zi.

După câte-va zile se trimite decretul de dizolvarea Consiliului, pe motiv de *descompletarea lui prin dimisiuni*; de motivele care au precedat votul de blam n'a mai fost vorba.

Așa sau petrecut lucrurile la Primăria Metropolei Dobrogei de aproape doi ani de zile, timp în care comuna cu lucrările și finanțele ei a ajuns în cel mai mizerabil hal.

Cei de la centru, liberali și conservatori, nu dau două parale pe obrazele ce-i reprezintă, deși guvernul țării iea cu milioanele din desfacerea pământului Dobrogei, și ne trimț aci : când harpagoni, când libniți, când clienți de-ai *tembel-haneli*, imbecili și ramoliți, când cartofori, afemeiați și decavați de ori-ce vlagă; destul ca ei să găsească un mijloc oare-care de a se insinua ministerelor; iar când totuși se întâmplă câte-o excepție, câte un om care să umble pe căi drepte și patriotice, acela n'are cuvânt mai înaintea poltronilor de tot soiul.

Consiliul comunei Constanța a fost dizolvat pe nedrept, cauzându-se noi frământări ale orașenilor și o nouă

stagnațiune în lucrările comunei, de hațirul unui om care n'are în ochii guvernului actual decât meritul farsei ce a jucat pe când era sub-director al Teatrului Național din București.

Cetățenii Constanței să trimită pe acei cărora li s'a făcut această nedreptate — despre cari am zis încă înainte de a se constitui, că sunt tot ce Constanța poate da mai bun diu oameni cărora le dă mâna să se ocupe de interesul obștesc al acestui oraș.

În ce ne privește vom da concursul nostru acestor candidați, cari, în funcțiune fiind, au dat cele mai vechi probe că le zace serios la inima binele orașului și sobrietatea în cheltueli. Nu ne îndrim că și cei-alți doi candidați vor fi bine aleși dintre cei mai proști cetățeni, ca interesul tuturor contribuabililor să fie bine reprezentat în majoritatea sfatului comunal, după cum și legea Dobrogei o dorește.

Lucrul manual în școalele noastre primare

Sunt abia cincizeci de ani de când s'a recunoscut de toate țările civilizate că este de mare însemnătate introducerea lucrului manual în școalele noastre primare în mod obligatoriu. Față de progresele științifice, era absolut necesar ca să se mărească cadrul cunoștințelor elementare ale tinerilor vlăstare, care prin evoluțiunea omenirii, deveniseră mai apte a primi o cultură profundă și mai metodică.

În mod paralel cu această cultură s'a simțit necesitatea ca să se învețe copiii și la un meșteșug, precum și la deprinderea unei ocupațiuni recreative pentru micul lor creier.

Introducerea lucrului manual în școle a avut după mine trei urmări de mare însemnătate.

Primul și cel mai însemnat este ca să se procure țării în mod latent o pleiadă de meșteșugari cari având de la obârșie o indicațiune a meșteșugului, să poată urma perfecționarea, fie în școale superioare, cum sunt cele de meserii sau profesionale, fie în atelierele mari ale altor meșteri distinși.

Al doilea ca pe nebăgate în seamă să poată infiltra în clasa țărănească încrederea că e posibil ca și la sate să fie meșteri sau să se nască meșteșugari. Aceasta cu urmarea tendințioasă ca de nou să se amintească că

tot mai bun este ceea-ce se produce pe loc, având calitatea și efinătatea. Cu aceasta s'ar pune capăt concurenței fără seamăn a streinilor, care acaparând comerțul, voesc a omori și ultimul germen de producție casnică națională.

Al treilea motiv sau urmare ar fi ca să creze în copiii de săteni încrederea în forțele lor, și formarea unui gust de muncă de mic, precum și combaterea industriei mari care de și pentru un moment ar părea producătoare pentru stat, este păgubitoare pentru țărani și individ, care având totul de a gata, va căuta a se da trândăviei în timpul când munca câmpului încetează. În adevăr dacă am observa într'un sat cine e mai bine îmbrăcat și mai bogat, vom vedea că numai aceia cari au timpul ocupat în vremea ernei, care nu caută a consuma și risipi ceea ce cu greu a strâns în restimpul verei.

Chestiunea însă a impunerei lucrului manual este grea de rezolvat, nu atât din punctul din vedere al foloaselor care aduce, ci din punctul de vedere al menirii, caracterului și întinderii sale.

Și noi am avut impus lucrul manual în școale, dar nu am eules încă råde salutare cari au lipsit din cauza nepregătirei învățătorilor și institutoarelor noastre.

Inconșiența corpului nostru didactic rural, dacă nu în parte și cel urban, a atras după sine rezultate fatale pentru viitorime.

Cine nu s'a dus la vre-o școală primară unde să nu vadă pe copile brodând sau pungind cine știe ce scâlămbăituri după un jurnal francez? Cine nu s'a dus pe la un prieten și n'a vădut în mâinile copilei acestuia o bazaconie de pernă, camizon sau șervete lungi de pus pe masă, care mai de care mai murdară, mai pocită, sau mai uniformă cu jurnalul primit de doamna institutoare de la vre-un magazin din Paris sau Bruxelles?

Cu modul cum s'a predat lucrul manual în școalele noastre, de sigur că nici un folos nu am avea, dacă acum de curând nu s'ar fi găsit în capul directivei de cultură oameni apti și doritori de o adevărată instrucție a tinerimei.

Cu personalul didactic, nepregătit la această sarcină, nu s'a știut cam ce lucrări am putea executa și am putea pretinde să se execute în școa-

lele primare. Aceasta de sigur a făcut pe legimitorii școalelor, ca să dea o mai mare atențiune selecțiunii corpului didactic primar, precum și verificarea certă a capacității profesorilor cărora trebuie să le ceară lucrări mai presus de forțele lor. Cosmopolitismul, din sânul corpului didactic primar, însă până acum nu a putut fi învins precum și nesimțirea de ceea-ce este național, care nu poate să ne ducă la scopul real dorit cât timp nu vom voi cultura prin noi înșine, nu de la alți și prin alți.

De ce apoi să nu menținem ce am avut noi și să producem și creem ceea-ce se compărtă cu firea și tradițiunile noastre, nu cu încărăgăturile și pițigăiturile streinilor care or fi frumoase pentru coconitele noastre care merg cu imitațiunea manufacturii și fabricatelor streine fie ele cât de urite și cât de păgubitoare, numai de la Paris să fie!!!

Cestiunea este, până când vom merge cu nepăsarea grosolană care ne stăpânește firea noastră și ne ucide desvoltarea spiritului, gustului de muncă cinstită, și hărnicia rodnică a căminului? Înființarea școalelor primare superioare se aude că vor avea de urmare introducerea lucrului manual în ele. Oare nu cum-va și aceste focare de cultură vor avea menirea inconștientă a școalelor primare?

Ne place să credem că D-nu Haret va da o organizație folositoare și ajungătoare de scop, va face ceva mai mult ca pentru școalele profesionale, va prevedea maestri de lucru apti dar cu sentimente naționaliste conșiente și nu pornite.

Susținem schimbarea de directori a instrucțiunii noastre către meșteșugarii, dar au dori ca maestri de lucru să fie adevărați maestri nu conșopisti de birouri sau administratori de moși sau mori de vânt, protejiniți și viriți în învățământ.

Pentru ca lucrul manual să dea roadele cerute, e necesar ca corpul didactic să fie pregătit expres, ca nu cum-va să pățim ceea-ce era să pățim cu lucrul manual în școalele primare rurale. Nu putem însă de cât să felicităm pe miniștrii noștri de la 1893 încoace, care timp de atâția ani s'au gândit în schimbarea directivei copiilor, și la foloasele ce se vor aduce patriei noastre.

Institutul Mircea-Vodă

Al Profesorilor Asociați

Liceu externat — Școală comercială de Gradul II

Autorizat de Onor. Minister
al Instrucțiunii Publice cu ord. No. 7341 din
24 August 1901

Atât cursurile de liceu, precum și cele comerciale s'au deschis la 15 Septembrie, funcționând sub conducerea corpului didactic mai jos notat. Tote cursurile se predau după programa statului, iar examenele se vor depune la finele anului în fața unei comisii trimisă de Onor. Minister, care va elibera certificate valabile ca și cele de la liceele statului.

Se primesc elevii cari urmează cursurile programei vechi, și se prepară aceia cari vor să dea examene de diferență.

Prețurile sunt cele mai avantajoase, iar plata se face lunar.

Cursurile se predau de următorii profesori:

Religia. Pr. Econ. Gh. Rădulescu, protoreul de Constanța.

Matematica. Dem. Bănescu, inginer, diplomat al școlii politehnice din Paris.

Matematica. Bogdan Ionescu, licențiat în matematici, absolvent al școlii normale superioare din București, profesor la gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Științe Naturale. Grigorie Malinescu, doctor în științele naturale de la Geneva, profesor la Gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Limba Franceză. Idem.

Comptabilitatea. Ieremia Blebea, absolvent al școlii comerciale din Brașov.

Limba Germană. George V. Danu, doctor în filosofie de la Berlin, profesor la Gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Limba Franceză. Idem.

Limba Română. Octavian Pop, licențiat în litere și filosofie, absolvent al școlii normale superioare din București, profesor la „gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Limba Latină. Virgiliu Andronescu, licențiat în științele istorice și filologie, profesor la gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Istoria și limba Elcă. Idem.

Limba Italiană. Anghel Păunescu, arhitect, diplomat al școlii de arhitectură și belle arte din Milano.

Geografia. Ion Adam, doctor în drept de la Bauxelles, profesor la gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Dreptul Administrativ. Ion N. Roman, licențiat în drept și litere, avocat.

Dreptul Comercial. Trajan Furtun, licențiat în drept, avocat.

Desemnul Artistic. Dem. Hârlescu, diplomat al școlii de Belle arte din

Iasi, profesor la gimnaziul „Mircea cel Bătrân”.

Desemnul tehnic. Al. Iorgovici Kovine, inginer.

Musica vocală. Ion Titorianu, directorul școlii primare, absolvent al conservatorului.

Gimnastica. Nicolae Constantinescu, diplomat al școlii de gimnastică din București și al școlii de gimnastică înaltă din Berlin.

Musica instrumentală.—Orchestra Fanfare. Cap. T. Cilindri, șeful muzicii militare a regim. 34 Constanța.

Director, VIRGILIU ANDRONESCU

INFORMAȚIUNI

Se vorbește în Constanța de venirea aci, spre vizitarea portului, a Majestății Sale Regelui însoțit de A. S. I. Marele Duce de Sacsă Meiningen, săptămână viitoare.

Până acum n'a sosit nici o știre oficială în astă privință, lotuși se fac în port cele mai zorite preparațiuni de primire.

✱

Alegerea la comună s'a fixat pentru ziua de 28 curent. Cei patru consilieri aleși la 13 Mai își mențin candidaturile. Nu știm până în acest moment pe cine vor lua cu dănsii spre întregirea numărului de 6 candidați.

Vom vedea ce alte liste se vor prezenta, de nu cumva se va adopta tactica școlii făcută aci de unii, de a se proclama tocmai în ziua de alegere, de teama comentariilor publice.

✱

Lucrările la port se continuă cu cea mai febrilă activitate. Până la 1 Noembrie se vor da gata umpluturile de pământ și digurile la cari se poate încărcă de odată cel puțin 20 de vapoare, câte două alătura.

✱

Recolta porumbului a început în toată Dobrogea la 1 ale lunii curente, în urmă unei nimerite dispozițiuni luată de d. Ministru de interne. Grație acestei dispozițiuni înțelepte nimenea nu recoltează anul acesta porumb neuscat; ast-fel că el se poate vinde de pe acum, lucru ce va începe în curând.

—

Peste tot producția anului acestuia e destul de abundentă în toate. Perspectiva mișcării portului pe timp

deamnă este din cele mai îmbucurătoare.

Numai casa „Barca Generală” ar ar avea de încărcat aci cel puțin 50 de vapoare cu produse, porumb mai cu seamă, care este anul aceasta de cea mai escelentă calitate în toată țara și în Dobrogea.

✱

La Banca de Scont din Constanța s'au făcut unele economii de cheltuieli, în valoare de 5000 lei anual, desființându-se între altele postul de secretar, cu începere de la 1 Noembrie. Credem că se mai pot face și alte economii și reforme. Consiliul de administrație să se ocupe mai serios de afacere, în ședința apropiată ce suntem informați că se va ține.

✱

La 1 Octombrie, orele 4 dimineața a încetat din viață, în mod subit, la moșia sa din Gargalăcu mic, Nicolae Simizeanu, fost atâta vreme diriginte irreproșabil al oficiului telegrafo-postal din Constanța, pensionar, în etate de 65 de ani.

Defunctul, foarte iubit și respectat de Constanțeni, în mijlocul cărora a trăit de la anexarea Dobrogei și până acum, a fost înmormântat la moșia sa, unde sau dus din oraș o sumă de amici ai familiei, spre a asista la ceremonia funebă.

Trimitem adânc intristatei soții profundele noastre condoleanțe.

✱

Implinirile fiscale pe luna Septembrie, în județul Constanța, au trecut peste suma de un milion și șase-sute de mii de lei.

Luna aceasta e probabil ea încă sărie să fie și mai mari, după prevederile agenților fiscali. Incasările merg bine, grație abundenței recoltei.

✱

Locuitorii de pe strada 11 Iunie și împrejurime vor trimite o delegație la Comisia interimară cu o petiție a proprietarilor de acolo, prin care stăruie a se face asanarea gropilor din dosul Divisiei, dându-li-se scurgere spre Mare pe vechiul canal englezesc.

Cestiuca a mai venit de multe ori înaintea consiliului, dar nici odată nu s'a rezolvat, pe cât știm din cauză că Dir. C. F. se opune la lucrările ce se cer, fie că consideră locul ca proprietate a sa, fie că e o diferență de ni-

vel, ce ar strica rostul pozei liniei ferate.

Ar fi de dorit să se tranșeze această cestiune de cea mai absolută necesitate pentru proprietarii din orașul de sus.

*

Mai e de extra-importantă necesitate cestiunea întăririi malurilor în Sud-Estul orașului, unde surpările continue amenință acum pe lângă multe alte case mărunte, fabrica de spălătorie, marele hotel al călugărilor și frumoasele pavilioane ale Vămei.

Proprietarii de pe maluri s'ar fi vorbit între ei, decidându-se să nu dea voturile lor de cât acelor care vor promite că prima lucrare de edilitate ce va întreprinde comuna, va fi regularea acestei cestiuni.

Candidații pe cari îi vor vota vor fi siliți a subscrie un manifest public, în acest sens. Dacă este adevărat aceasta, găsim că procedarea e corectă și îndemnăm pe toți riveranii să se conforme acestei hotăriri.

*

Fostul consilier comunal, delegat cu oficiul stărei civile al D-lui Schina, Nicolae I. Cealicu și cumnatul său D. Bălănescu, despre cari am scris odată în coloanele acestui ziar că sunt acuzați de mituire și șantagiū asupra administratorului spitalului comunal, au fost condamnați de tribunalul de Brăila, unde procesul a fost strămutat, după stăruința inculpaților, pentru cauză de suspiciune, la câte 6 luni arest și 3000 lei despăgubiri către Constantin Predescu, ad-

ministratorul spitalului local, plus câte 100 lei amendă în folosul Statului.

Așa dar delegatul, omul de încredere al D-lui Schina, a fost vinovat de delictul ce i se imputa, de care fostul primar îl apăra cu atâta ostentațiune! Destul de trist pentru primariatul D-lui Schina! D-l Cialicu, băiatul de prăvălie de acum 20 de ani, ajuns la o poziție comercială destul de frumoasă, astâmpere-și acum sborul spre regiuni nepotrivite cu firea și talia sa.

*

În urma unor noi cazuri de *Ciumă* constatate la Constantinopole, s'a reînstituit carantina de 10 zile la Sulina, porturile Constanța și Mangalia fiind închise pentru proveniențele de acolo.

*

În momentul din urmă aflăm că și d-l Polizu își pune candidatura la Primărie.

Se și cuvine să o facă acel ce s'a lăudat cu atâtea iscălituri strânse pe pantahuza ce a trimis Ministerului.

Cetățenii cumiți ai Constanței vor avea să aleagă între acei ce au declarat prin moțiunea votată: *că nu se solidarizează cu faptele de până acum ale d-lui Polizu, și numai pot lucra cu densusul în viitor*; între slujbașul absurd, nebun, care revoacă din funcțiune pe colegii săi aleși de consiliu, și întăriți prin Decret Regal, suspendând sesiuni ordonate de lege; între primarul abuziv, care risipește banii Comunei ca și când ar fi avere a sa, și între acei ce l'au dat jos pentru aceste motive.

De arendat și de vîndare

De la Sfântu Dumitru viitor se arendează 160 Hectare pământ de cultura, prima calitate, situat în Comuna Pazarlia, Cămunul Ester. Doritorii de a-l lua cu arenda sau de a-l cumpăra se pot adresa la București Strada Romană No. 149, sau la Ostrov la d. Maior Stefan Dumitrescu.

SPECILITĂȚILE

Farmacistului Ioă Berberianu, Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de toată lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale coajei de china în contra maladiilor cari produc slăbirea organismului, este natural ca *Goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principii activi ai goudronului cât și ai coajei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate întrebuința în contra *tusei, catarheler bronchiale și devesică, bronhitei, astmei, etc.* Sticlă 2 lei 50 b.

Prăfuri contra guturaiului „Berberianu”. Fac că prin simpla prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze. Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel mai bun emblastru ce se poate întrebuința contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de siale, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nevralgii, etc.; asemenea se mai poate întrebuința cu succes la *arsuri, boale de rinichi, strivituri, degerături, boale scrofuloase, scrintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Untura de pește de Norvegia proaspătă de anul această se vinde cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie și Săpunărie* streină și indigenă.

Depozit central:

Farmacia BERBERIANU, Constanța

TIPOGRAFIA „OVIDIU”

HARALAMBIE VURLIS

Strada Carol, CONSTANȚA, Strada Carol

Se efectuează, simplă sau în color, ori-ce lucrare stingătoare de arta tipografică, precum:

Cărți didactice și de știință, Broșuri, Zeze, Ziare, Reviste, Afize, Programe, Registre, Chitanțe, Facturi, Polițe, Borderouri, Circulări, Ștose, Juvitații de nuntă, de botez și de logodnă, Cărți de adrese, de visite etc.

IN LIMBELE:

ROMANA, GREACA, FRANCEZA, ENGLEZA, ITALIANA ETC.

ATELIER DE LEGATORIA DE CĂRȚI

PREȚURI FARA CONCURS